



VENDÉGJÁTÉKOK TECHNIKÁJA

# „Szétcsavarozott” színház

Fotók: Dobos Klára

**Utazik a színház, ez a műszak számára mindig a költözés többletfeladatát jelenti. Ki hogyan oldja meg? Ezt kérdeztük határon inneni és határon túli társulat rutinos munkatársaitól.**

## Tájol a műszak – Miskolcon

Jaj de sok lomot hoztunk – ugratják egymást a komáromi díszletezők, miután nehezen fogy a teherautóba pakolt díszletelemek mennyisége Miskolcon, a Határtalan Napokon. Kint vannak már az apróságok, kint a papírbudi, papírmotor és a papír-Lada (jó poén lett volna, ha utóbbit észreveszi a hasonló autóval a parkolóból kitolató hölgy, de már későn jutott a fiúk eszébe a „szembesítés”), végül aztán „kiszállnak” a papírfelhők is... De ez még nagyon az eleje a „cuccolásnak”, jön még 2-2,5 óra díszletállítás, majd jó háromórányi bevilágítás. Erdélyi Zoltán, a komáromiak színpadmestere tartott attól, hogy „el fog veszni” a *Magyar zombi* díszlete a színpadon, de az előadást nézve olyanak látszott, mintha „ráöntötték” volna. Hiába, nagy a tapasztalata a „vendégeskedésben” az együttesnek, akárcsak a szintén sokat utazó beregszásziaknak.

## „Hangolódás” díszletállítással (Beregszász, ahol színészek alkotják a műszakot)

Mi így készülünk az előadásra, belakjuk a teret már építéskor, spontán belekerülünk – mosolyog Ferenczi Attila színművész, miközben egy díszletelemet rak arrébb a színpadon.

– Tíz évvel ezelőtt született az a döntés, hogy mi, színészek átvállaljuk a díszletezést, mert volt ugyan műszak, de nem szakképzett színpadmunkásokként nagyon sokat hibáztak. Én akkor még diák voltam Budapesten a Nemzeti Színiakadémián, s már ebbe a helyzetbe csöppentem bele. Most heten vagyunk, akik csináljuk, mert egyik-másik kollé-

ga belefáradt, megunta, kiszállt. Persze, van ennek a munkának egy kis anyagi vonzata is, pluszpénz jár érte: adott összeg osztdíjk annyi felé, ahányan csináljuk. Nem mondom, hogy nem fárasztó, hiszen a mostani előadás előtt egy nappal Ungváron játszottunk. Reggel negyed 7-kor már pakoltunk, fölraktuk 10 órára, utána egy kicsi próba, ze-



nei összehangolás, negyed 11-kor volt a gyerekelőadás, lejátszottuk, szétszedtük, be a buszba, hazavittük, kipakoltuk azt a díszletet, ezt meg be, az is egyórányi munka. Másnap fél 6-kor keltünk, beültünk a buszba, pakolás, díszletépítés, este előadás, végén bontás, majd vasárnap reggel valamikor hazaérünk, kipakoljuk a buszt, és utána tudunk majd pihenni egy kicsit.

Egy-egy produkció szcenikájának a kialakításánál figyelembe vesszük, hogy a társulat rengeteget utazik. Az egyik legutóbbi díszletünk leporellószerű, néhány háromszögből áll, forgatni kell. A tervező – az egyik színész-kolléga – lerajzolta, aztán közösen találtuk ki, hogy lehet ezt megvalósítani? Milyen anyagból? Mennyi pénz van rá? Semmi... De ösz-



szeállt. A bemutató előtti este, főpróba után a társulat szinte összes tagja – akinek nincs több gyereke és nem beteg – még festette a díszletet, sőt, a bemutató napjára is maradt vele feladat. Alapszabály, hogy a díszletnek be kell férni az Ikarusba. Sokan csodálkoznak rajta, de komolyabb darabok is beleférnek – velünk együtt. Úgy vannak a díszletelemek méretezve, szabdalva.

Az *Ahogy tetszik* most a legbonyolultabb díszletünk, 50-60 kilós elemek is vannak benne. A kivitelezője már nincs közöttünk, kedves ember volt, hitetlenkedésünkre, hogy ez biz nem fér be a buszba, csak annyit mondott: „srácok, minden ki van számolva, ha jó méreteket adtatok meg, be fog férni”. Igaza lett, szétszavartuk, és egy óra múlva bent is volt.

Még nem borult föl vagy tört össze soha semmi, az utazások leggyakoribb hibaforrását az otthon felejtett elemek, kellékek jelentik. Ungváron, a bábszínházban már bemondták, hogy „kapcsolják ki telefonjaikat”, amikor szólt a főszereplő, Rácz Jóska, hogy nem látja a hulahoppkarikát. Az egyik srácnak eszébe jutott, hogy azt mindig a takarófalba tesszük be, de most a kicsi térbe csak 4 takarófalat hoztunk. Elég fontos szerepe van, nem hagyhattuk ki, ezért segítséget kértünk a helyiektől, akik bábszínház lévén hirtelen csak egy picit találtak. Szerencsére éppen amikor kellett, előkerült azért egy számmal nagyobb is.

Más jellegű probléma volt, amikor a legutóbbi Tóték-előadásán az őrnagy színházi pisztolyának nem nyílt a tára. Szétszavartuk, s annyira sikerült megtölteni, hogy ötöt lőhetett vele Trill Zsolt – hat helyett. A kevesebb lövésről azonban a hangtechnikus nem értesült, úgyhogy a 6. lövést Zsolti úgy oldotta meg, hogy a pisztolyt hozzávágta a kakkos órához.

### Utazgató táncmozgató (Nagyvárad, ahol egy színháznak több csapata van)

Nagyváradon egy intézményen belül több csapat is működik egymás mellett. A magyar és a román színháznak, s táncmozgatóinknak is van külön műszaki stábja.

– Régebben a román társulat ritkábban játszott, nemigen volt közönségük. De most fordult a helyzet: pár éve ők törnek fölfelé, s a mi közönségünk csökken. Korábban néptánc kategóriában dolgoztunk, most kezdtünk nyitni kortárs irányzatok felé, ami rétegszínház. Ha Nagyváradon eljátszunk egy-két előadást, az már szinte ki is futott. Ezért a környékre el kell vinni, így jellemző ránk, hogy tájolóunk minden előadásunkkal – magyarázza az állandó utazgatás szükségességét a táncosokhoz tartozó két műszakos kolléga, *Dombi Norbert* és *Nagy Gábor*.

Sok meglepetés éri a csapatot. Itt, Magyarországon nem is annyira, mert jók a körülmények, de például Romániában, kisebb színházakban sok a váratlan szituáció. Sokszor előfordul, hogy lepakolás után még le kell takarítani a színpadot, mert olyan körülmények vannak, hogy még a járásokat sem tudnánk megcsinálni.

A táncszínházi előadások szcenikája általában különbözik a prózai daraboktól, sokszor kevesebb díszlet kell, de ez nem jelent mindig könnyebbséget. Itt általában a fényvel van sok problémánk, a Miskolcra hozott *Nagyvárosi bujdosók* című darabban is rengeteg fényváltás van, mivel a hangulatokat főleg lámpákkal fejezik ki. Míg a díszlet szerelése 2-2,5 óra, addig a világítás beállítása 6 óra. Ez perze a helyszín felszereltségétől is függ.

A mozgássorok ugyanakkor megkövetelik maguknak a teret, itt különösen fontos, miként alakul a tér. A miskolci Kamaraszínházban pl. szűkebb a játék. Igaz, a nagyváradai színház színpada, nyitása, mélysége nagyjából ekkora, csak oldalt van két tág zseb, ahová nálunk bekerült a zenekar. Itt ezt nem lehet, ezért kicsit elfordítottuk és hátrébb vittük az egész emelvényt. S a díszlethúzókat nem tudtuk elég magasra húzni, így duplán tettük az acélsodronyt. A táncosok mindig bejárják a színpadot, s szólnak, ha valami gond van. Előfordulhat, hogy



„Magyar zombi” papírdíszletei, Jókai Színház, Komárom

össze kell húzni – vagy tágítani – az egész koncepciót, a díszleteket meg a táncot. A lényeg, hogy kreatívnak kell lenni.

Lejegyezte:

**Mikita Gábor és Dobos Klára**

**SZÍNHÁZI FÜGGŐNYPÁLYÁK**  
 csendes, megbízható működés,  
 nagy ténérbirás.  
 Motoros függőnypályák  
 nagy vársztékban,  
 különböző gyártóktól.  
 kizárólagos forgalmazó:  
**Beár Bt.**  
 1221 Budapest, Péter Pál u. 6.  
 Tel./Fax: +36 1 610 1426  
 Mobil: 06 20 982 8201  
 e-mail: kurti@sg.co.hu  
 web: www.sg.co.hu